

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia	28 stycznia 2015 r.
------	---------------------

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział IV Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Krystyna Gromek

Protokolant: sekretarz sądowy Kamila Osica

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. S.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.**

o ochronę naturalnego środowiska człowieka

orzeka:

1. Oddała powództwo w całości;
2. Zasądza od powoda P. S. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. Nakazuje zwrot z urzędu powodowi P. S. kwoty 1000 (jeden tysiąc) złotych tytułem nie wykorzystanej zaliczki wpłaconej do Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 26 lutego 2014 roku i zaksięgowanej pod pozycją 2411 140633.

IVC 1206/13

UZASADNIENIE

Dnia 25 lipca 2013 roku (data stempla pocztowego k.74) P. S., działając przez pełnomocnika złożył pozew przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W. o zapłatę, wnosząc o zasądzenie od pozwanego odszkodowania w wysokości 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 maja 2013 roku do dnia zapłaty, powiększonego o kwotę wynikłą z ewentualnego rozszerzenia powództwa, na którą składają się:

- odszkodowanie tytułem kosztów koniecznych do poniesienia w celu zapewnienia w budynku powoda wymagań technicznych, określonych na obszarze ograniczonego użytkowania, a to jest rewitalizacji akustycznej w wysokości 30.000 zł,
- odszkodowania za utratę wartości nieruchomości w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania i działalności pozwanego (uciążliwego sąsiedztwa) w wysokości 70.000 zł,

oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, kosztów uzyskania odpisu z ksiąg wieczystych 30 zł (k.2).

Dnia 10 grudnia 2013 roku (data prezentaty) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości z powołaniem się na upływ terminu zawitego na dochodzenie roszczeń, oraz o zasądzenie kosztów postępowania (k.90-92).

W postępowaniu przedsądowym strony nie doszły do porozumienia (k.33, 35).

Dnia 28 stycznia 2015 roku pełnomocnicy podtrzymali dotychczasowe stanowiska w sprawie (k.256, 258).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Powód jest właścicielem nieruchomości przy ulicy (...) w M. (gmina L.), oznaczonej jako działka (...) o łącznej powierzchni 0,0969 ha, obręb ewidencyjny: (...) (gmina L. – k.19). Nieruchomość opisana jest w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Piasecznie (k.17). Działka nr (...) zabudowana jest budynkiem mieszkalnym, tj. domem jednorodzinny, w którym zamieszkuje powód. Powód nabył tę nieruchomość na podstawie umowy sprzedaży dnia 11 października 1996 (k.18), a następnie rozpoczął na niej inwestycję budowlaną (k.20-21). Pozwolenie na budowę uzyskał w 1996 roku. Budynek został zaprojektowany i wybudowany, kiedy nie obowiązywały jeszcze przepisy dotyczące zabezpieczenia przed hałasem, przewidziane w uchwale 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku (k.22-28), a natężenie ruchu lotniczego, a co za tym idzie – hałasu, było mniejsze (k.29-73). Przy konstrukcji budynku nie wykonano specjalnych izolacji ani nie wykorzystano specjalnych materiałów, które zapewniałyby właściwy klimat akustyczny w budynku (okoliczność bezsporna).

Nieruchomość powoda położona jest w (...) Ograniczonego (...) (OOU) od 2007 roku –częściowo w ówczesnej strefie M, obecnie poza strefą Z1 i Z2 (okoliczność bezsporna).

Ponadto w wypisie z kartoteki budynków z dnia 23.04.2013 roku dot. spornej nieruchomości jest informacja, że budynek został wybudowany w 1998 roku, a jego powierzchnia zabudowy wynosi 168 m². Natomiast z przedstawionego zawiadomienia z dnia 8.02.2008 roku o zakończeniu budowy na tej nieruchomości wynika, że budowa budynku została zakończona w 2008 roku.

W ww. zaświadczeniu brak jest informacji o powierzchni zabudowy i użytkowej (k.194). Na wniosek biegłej zakresu wyceny nieruchomości (k.195) Sąd zobligował powoda za pośrednictwem jego pełnomocnika do dostarczenia dokumentu urzędowo poświadczonego, potwierdzającego powierzchnię użytkową budynku położonego w M. przy ulicy (...) oraz stwierdzającego, że budynek o takich parametrach został dopuszczony do użytkowania – pod rygorem ujemnych skutków prawnych (k.197) – bezskutecznie.

W świetle dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy brak podstaw do przyjęcia, iż powód ma prawo do użytkowania spornej nieruchomości.

Powód nie ma zatem prawa do korzystania ze spornej nieruchomości.

Sąd Okręgowy ostatecznie oddalił wnioski dowodowe stron kierując się zasadą ekonomii procesowej (k.257).

Dokumenty zaliczone do materiału dowodowego nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

Podstawę roszczeń powoda stanowi art. 129 ust. 2 w związku z art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232 j.t. ze.zm.- POŚ) i art. 435 KC.

W dacie pozwu art. 129 Prawa ochrony środowiska stanowił, co następuje:

„1. Jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części.

2. W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości.

3. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje również użytkownikowi wieczystemu nieruchomości, a roszczenie, o którym mowa w ust. 2, także osobie, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości.

4. Z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1-3, można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

5. W sprawach, o których mowa w ust. 1-4, nie stosuje się przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczących roszczeń z tytułu ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości.”.

W dacie pozwu art. 136 Prawa ochrony środowiska stanowił, co następuje:

„1. W razie ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania właściwymi w sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowania lub wykupu nieruchomości są sądy powszechne.

2. Obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania.

3. W razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.”.

Zważyć należy, że z roszczeniami odszkodowawczymi związanymi z utworzeniem OOU można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości (art. 129 ust. 4 POŚ).

Jest to termin zawity (por. Wyrok SN z dnia 10.10.2008 roku, II CSK 216/08 – teza 4), a zatem z chwilą jego upływu wygasa prawo dochodzenia roszczeń.

Sąd bada upływ terminu zawitego z urzędu.

Sąd Okręgowy nie widzi podstaw do przywrócenia tego terminu z powołaniem się na zasady współzycia społecznego.

Nieruchomość powoda znajduje się w całości w OOU z 2011 roku, ale poza strefami Z1 i Z2.

Należy jednak zauważyć, że nieruchomość ta nie znalazła się w OOU po raz pierwszy.

Nieruchomość ta była objęta już ograniczeniami, wynikającymi z Rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (Dz.Urz. Województwa (...) nr 156, poz. 4276), które zostało ogłoszone dnia 10 sierpnia 2007 roku i zgodnie z § 7 tego rozporządzenia weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, czyli dnia 25 sierpnia 2007 roku.

Nieruchomość ta znajdowała się poza strefą M, która odpowiadała co do zasady obecnym strefom Z1 i Z2 Uchwały.

Już zatem w 2007 roku istniały podstawy do dochodzenia odszkodowania z tytułu wprowadzenia OOU.

Zgodnie bowiem z § 4 ust. 1 pkt 1-3 Rozporządzenia nr 50 w całym OOU z 2007 roku zabraniano:

- przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową,

- zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki lub na stały i wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M także na cele mieszkaniowe, z zastrzeżeniem ust. 2,

- budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

Natomiast zgodnie z § 5 Uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., która weszła w życie dnia 3 sierpnia 2011 roku, analogiczne ograniczenia dotyczące zakazu budowy i przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym pobytem dzieci i młodzieży obowiązują wyłącznie w strefie Z1 i Z2 OOU, czyli w strefach, poza którymi znajduje się nieruchomość powoda.

Wejście w życie Uchwały nie spowodowało zatem żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z tej nieruchomości, mogących skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych po stronie powoda.

Wręcz przeciwnie – wprowadzenie OOU na mocy Uchwały z 2011 roku spowodowało, że dotychczasowe ograniczenia OOU z 2007 roku zostały całkowicie zniesione względem tej nieruchomości.

Natomiast ograniczenia dotyczące konieczności dostosowania istniejących budynków znajdujących się w OOU, są takie same w obecnym OOU, jak te, które istniały w OOU z 2007 roku.

Zgodnie bowiem z § 6 Uchwały z 2011 roku w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach, a w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność akustyczną m.in. ścian zewnętrznych, okien i drzwi – zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo Budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

Tymczasem takie same ograniczenia istniały już w OOU z 2007 roku (§ 5 Rozporządzenia nr 50).

Brak jakichkolwiek nowych ograniczeń wobec spornej nieruchomości w wyniku wejścia w życie Uchwały z 2011 roku, skutkuje brakiem prawa dochodzenia roszczeń związanych z wprowadzeniem Uchwały z 2011 roku.

Szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, czyli wprowadzonym we wcześniejszym akcie prawnym .

Szkoda może powstać tylko wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe ograniczenia.

W tej sprawie tak nie było.

Dlatego Sąd Okręgowy przyjął, iż termin zawity w tej sprawie upłynął dnia 25 sierpnia 2009 roku, a prawo dochodzenia roszczeń wygasło dnia 26 sierpnia 2009 roku.

Ograniczenia związane z OOU z 2007 roku zostały bowiem obecnie zniesione. Wejście w życie OOU z 2011 roku nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powoda, mogących skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych powoda.

Jednocześnie skoro powód nie ma prawa do korzystania ze spornej nieruchomości, co zostało wykazane w stanie faktycznym sprawy, to tym samym nie dotyczą go żadne ograniczenia z korzystania z nieruchomości, bo korzystać z niej jeszcze nie może.

Jest to druga podstawa – podstawa zarazem faktyczna i prawna - do oddalenia powództwa w całości.

Odnosnie kolejnej podstawy roszczeń, tj. art. 435 KC Sąd Okręgowy przywołuje stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie, wyrażone w uzasadnieniu do wyroku z dnia 7 marca 2014 roku, wydanego w sprawie VI ACa 1047/13 (niepublikowane).

Zgodnie z tym uzasadnieniem port lotniczy nie jest przedsiębiorstwem wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody w rozumieniu art. 435 KC, nawet jeżeli poszczególne elementy organizacji takiego przedsiębiorstwa korzystają z sił przyrody.

Pozwany niewątpliwie nie prowadzi przedsiębiorstwa wprawianego w ruch za pomocą sił przyrody.

Przedsiębiorstwo pozwanego to port lotniczy, czyli lotnisko, z którego korzystają inni przedsiębiorcy – przewoźnicy.

Pozwany nie posiada własnych samolotów, których starty i lądowania powodują zwiększony hałas.

W porcie lotniczym jest prowadzona określona działalność, polegająca na umożliwieniu startów i lądowań samolotów, mająca na celu świadczenie usług przewoźnikom.

Korzystanie z odpowiednio przetworzonych sił przyrody nie jest warunkiem koniecznym istnienia portów lotniczych.

Jedynie postęp cywilizacyjny wymusza na pozwanym korzystanie z tych sił (używanie samochodów do obsługi naziemnej, wieży kontroli lotów).

Wprawdzie silniki samolotów poruszane są za pomocą energii elektrycznej, ale przedsiębiorstwo prowadzone przez pozwanego ma za zadanie organizację startów i lądowań samolotów, a nie samą czynność wprowadzania w ruch tych samolotów.

Pozwany jedynie obsługuje przewoźników, a więc sam nie generuje hałasu związanego ze startami i lądowaniami samolotów.

W świetle powyższego orzeczono, jak w sentencji, działając na podstawie ww. przepisów.

Sąd obciążył powoda kosztami postępowania orzekając na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie, z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Wynagrodzenie radcy prawnego reprezentującego stronę wygrywającą reguluje Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. [Dz. U. 490 z 2013 r. t.j.] i przyznane zostało na podstawie § 6 pkt 6 cyt. rozporządzenia.